

Kirje

19.10.2021

VN/25954/2021

VN/25954/2021-OKM-1

Hyvinvointialueiden väliaikaiset toimielimet
Suomen kunnat

Hyvät sote-uudistuksen tekijät!

Haluamme tiede- ja kulttuuri- sekä kuntaministereinä lähestyä teitä nuorten osallisuuden vahvistamisen asialla.

Kulttuuri- ja tiedeministerin vastuualueelle ja johdettavaksi kuuluu nuorisolain (1285/2016) 24 § mukaisesti nuorten osallisuus. Kuntaministerin vastuulla on kuntalaki (410/2015). Kuntalain 26 §:ssä säädetään nuorten osallisuudesta nuorisovaltuuston osalta. Nuorten osallisuudesta säädetään myös sote-järjestämislaissa 29 §:ssä. Nuorten osallisuus nähdään lainsäätäjien toimesta tärkeäksi. Eduskunta hyväksyi sote-järjestämislain kesäkuussa 2021.

Olemme erittäin vakuuttuneita siitä, että nuorten mukaan ottaminen aikamme suurimmassa rakenteellisessa kehittämistoiminnassa on erityisen merkityksellinen ja tärkeä. Sote-uudistuksessa on keskeisintä Suomen elinvoimaisuuden - yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen tulevaisuuden ylläpitäminen. Motivaattorimme yhteiskunnan rakentamisessa on, että haluamme jättää sen entistä parempana nuoremmille sukupolville - lapsille ja nuorille. Tämän vuoksi emme voi jättää nuorten ääntä kuulematta. Heillä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueiden toimintaan.

Miten me haluamme tukea ja kannustaa kuntia ja alueita muutoksessa - nuorten osallisuuden lisäämisessä? Me ministerit toivomme näkevämmme, että hyvinvointialueilla annetaan riittävät resurssit alueellisille nuorisovaltuustoille sekä erilaisille osallisuuden muotojen kehittämiseksi. Tämä vaatii sitä, että hyvinvointialueella on nimetty vastuuhenkilö ohjaamassa ja kehittämässä osallisuustoimintaa. Nuorten tulee saada tukea kokousmatkoihin, mahdollisuus ravitsevaan ruokailuun, reilu kokouspalkkio ja tukea laajojen asiakokonaisuuksien ymmärtämiseen ja vaikuttamiseen. Tämä vaatii myös sen, että henkilökuntaa koulutetaan osallisuuden ymmärtämisessä ja tietotaitojen kasvattamisessa. Osallisuuden tulee olla luontainen osa hyvinvointialueen työntekijöiden toimintaa ylhäältä alas asti. Osallisuus on mahdollisuuksien mukaan mukana olemista toiminnan suunnittelusta toteutukseen ja seurantaan & arviointiin.

Hyvä tapa olisi kirjata hallintosäntöön nuorten oikeus aloitteiden tekemiseen, puheoikeuteen ja läsnäolo-oikeuteen niin aluevaltuuston, -hallituksen kuin näiden alaisten toimielinten ja/tai työryhmien kokouksissa. Näin laajasti kirjatut oikeudet kaipaavat oheen tarkkaa ja osuvaa viestintää; toimivaa tiedonkulkua. Puhumattakaan hyvästä johtajuudesta. Viestinnän tulee olla laadukasta, kohderyhmälähtöistä ja ymmärrettävää. Tätä tukee osaltaan esteettömät tilat ja hybridiosallistumisen mahdollistaminen. Myös jo tehty työ kannattaa käyttää hyvinvointialueilla hyödyksi: nuorten osallisuuden eteen on tehty monia toimia niin kunnissa kuin maakunnissakin - yhteistyön merkitystä ei voi liikaa korostaa.

Suomi tarvitsee sen lapsia ja nuoria. Meidän aikuisten tehtävä on osata kysyä, kuunnella ja antaa tilaa nuorten toteuttaa itseään ja kasvaa turvassa. Nuorilla on sanottavaa, uusia ideoita ja kykyä kantaa vastuuta - kysymys kuuluu, annammeko me aikuiset sille tilaa ja mahdollisuuksia? Osallisuudesta kasvaa vahva Suomi. Kaikille.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

29 516 001
35 829 516 001

91 359 335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

Lopuksi haluamme sanoa, että emme jätä hyvinvointialueita yksin. Parhaillaan virkahenkilömme opetus- ja kulttuuriministeriössä, valtiovarainministeriössä ja sosiaali- ja terveysministeriössä miettivät yhteistyössä alueiden tukemista osallisuusasioissa. Olemme tukenanne!

Kunnioittavasti,

Tiede- ja kulttuuriministeri

Antti Kurvinen

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Ohessa lista osallisuuden asiantuntijoihin, heihin kannattaa olla yhteydessä:

Osallisuuden osaamiskeskus, <https://www.nuortenakatemia.fi/osaamiskeskus/>

Nuorisovaltuustojen Liitto ry (osallisuusoppaat), <http://www.nuva.fi/oppaat>

Nuorten Suomi ry, <http://www.nuortensuomi.fi/vaikuta-teemapaiva/>

Opinkirjo ja osallisuuden laatukriteerit, <https://nuoretjaosallisuus.fi/>

TEEHETKI #Nuoretjaosallisuus (osallisuuden pikaopit 20 minuutissa),
<https://nuoretjaosallisuus.fi/osaamiskeskusten-osallisuusryhma/>

Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi, <https://alli.fi/palvelut/demokratiakasvatus-ja-osallisuus/>

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/25954/2021

OKM ja VM; Ministereiden Kurvinen ja Paatero yhteiskirje nuorten osallisuudesta sote-uudistuksessa

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/25954/2021-OKM-1

Ministereiden Kurvinen ja Paatero yhteiskirje nuorten osallisuudesta sote-uudistuksessa

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Paatero Sirpa 91212040V	2021-10-22T11:57:35	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
Kurvinen Antti 91254348M	2021-10-25T16:00:53	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

0c504c60d2c89edd37d256d029c6e2ae70ba222c34398726e876de6a6a926b4c